



คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๗

วันพุธที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ในรูปแบบผสมผสาน ทั้งแบบพบปะ (On.-Site)

ณ ศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ สำนักงานกิจการยุติธรรม ชั้น ๙

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคารรัฐประศาสนภักดี

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

และวิธีการประชุมทางไกล (Online) ผ่านระบบ Cisco Webex Meetings

ผู้มาประชุม

- | | |
|--|---------------------|
| ๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง | ประธานอนุกรรมการ |
| ๒. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงยุติธรรม (แทน) | รองประธานอนุกรรมการ |
| ๓. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
นายพรภักดิ์ ตันติกุลานันท์
ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา | อนุกรรมการ |
| ๔. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
หม่อมหลวงศุภกิตต์ จรุงโรจน์
อัยการอาวุโส | อนุกรรมการ |
| ๕. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พันตำรวจเอก เกรียงศักดิ์ ชุตินุวัฒน์
รองผู้บังคับการกองคดีแพ่งและปกครอง
รักษาราชการแทนผู้บังคับการกองคดีอาญา | อนุกรรมการ |
| ๖. ผู้แทนสภานายความ
นางสาวศรินทร เหลืองวัฒนะวณิช
อุปนายกฝ่ายต่างประเทศ | อนุกรรมการ |
| ๗. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์
นางสาววรดา วสันต์นนทสิริ
ผู้ตรวจราชการกรม รักษาการแทนผู้อำนวยการกองบริการทางการแพทย์ | อนุกรรมการ |

๘. ผู้แทน...

๘. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
นางสาวน้ำหอม ชูยัง
นิติกรชำนาญการพิเศษ
อนุกรรมการ
๙. ผู้เชี่ยวชาญ
ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ
อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อนุกรรมการ
๑๐. ผู้เชี่ยวชาญ
รองศาสตราจารย์ปกป้อง ศรีสนิท
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อนุกรรมการ
๑๑. ผู้เชี่ยวชาญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาริณา ศรีวนิชย์
คณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อนุกรรมการ
๑๒. ผู้เชี่ยวชาญ
ศาสตราจารย์พิเศษ กิตติพงษ์ กิตยารักษ์
นายกสภาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุกรรมการ
๑๓. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใน กพยช.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยณรงค์ เหลืองวิสัย
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อนุกรรมการ
๑๔. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่าของสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนใน กพยช.
รองศาสตราจารย์อัจฉริยา ชูตินันท์
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
อนุกรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
พันตำรวจโท พงษ์ธร ัญญสิริ
อนุกรรมการ
และเลขานุการ
๑๖. นายวิพล กิติทัศนาศรัย
ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยกฎหมายอาญาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
สถาบันนิติวัชร์
อนุกรรมการและ
เลขานุการร่วม
๑๗. นางสาวปริญญ ชริงจิตร
ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
สำนักงานกิจการยุติธรรม
อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. นางสาวสุตาพร สกุดดี
นิติกรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานกิจการยุติธรรม
อนุกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

- ผู้เชี่ยวชาญ
ศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล
ผู้อำนวยการศูนย์กฎหมายอาญา และอาชญาวิทยา คณะนิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์

ติตราชการ

ผู้เข้าร่วม...

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสรรพชัย รัชตะวรรณ	สำนักงานอัยการสูงสุด
๒. นางสาวมณฑิรา อินทริยงค์	กรมราชทัณฑ์
๓. นายราชสีมา จงจิตร	สำนักงานรัฐมนตรี
๔. นางชัตติยา รัตนดิลก	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕. นายนิทัศน์ แสงวัฒนะ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๖. นางสาวศุภิสยา แก้วอ่อน	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๗. นายพรชัย อรุณสงค์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๘. นางสาวกัลยา ถ้ำทอง	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๐๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานอนุกรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ที่ผ่านมาสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลทางด้านสังคมว่าค่อนข้างมีความยุ่งยาก โดยเฉพาะข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งไม่ค่อยมีการเปิดเผย แม้แต่ข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ ที่ผ่านมามีประเด็นที่ถกเถียงกันอย่างมาก คือ การระบุเลขประจำตัวประชาชน พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๕ กำหนดให้เจ้าพนักงานเรือนจำจะรับผู้ต้องขังได้ เมื่อได้รับหมายอาญาหรือเอกสารอันเป็นคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยให้ผู้มีอำนาจออกหมายอาญา หรือเอกสารสำคัญอันเป็นคำสั่งระบุเลขประจำตัวประชาชน แต่ศาลเห็นว่าได้มีการกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว นอกจากนี้ มีสิ่งที่กำหนดไว้แต่ไม่ได้มีการปฏิบัติ เช่น การจำแนกสุขภาพกาย สุขภาพจิต ความรู้ ความสามารถของผู้ต้องขัง แม้กระทั่งวุฒิการศึกษา จึงเป็นประเด็นที่ฝากให้กรมราชทัณฑ์ดำเนินการ ซึ่งข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมจึงเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และหวังว่าจะสามารถยกระดับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกให้มีความใกล้เคียงกับกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎหมายอื่น ๆ วันนี้จะเป็นการพิจารณาร่างกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง คือ ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. โดยขอให้ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาในลำดับต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันอังคารที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

พันตำรวจโท พงษ์ธร ธัญญสิริ เลขานุการคณะอนุกรรมการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้จัดทำรายงานการประชุม และจัดส่งให้คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ในเบื้องต้น ไม่มีอนุกรรมการประสานขอแก้ไขรายงานการประชุมแต่อย่างใด

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระ...

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ความคืบหน้าการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ

พันตำรวจโท พงษ์ธร ัญญสิริ เลขาธิการคณะกรรมการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบถึงความคืบหน้าการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ จำนวน ๔ เรื่อง ดังนี้

๑) แนวทางการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดคดียาเสพติด มติที่ประชุมเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินคดีในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดคดียาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ความคืบหน้าในการดำเนินการขณะนี้สำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ระหว่างยกร่างโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน ป.ป.ส.

๒) หลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ มติที่ประชุมเห็นชอบในหลักการแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการ และพัฒนาหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามฝ่ายเลขานุการเสนอ และมอบหมายสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมการฯ ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการ และพัฒนาหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทตามคำสั่งคณะอนุกรรมการฯ ที่ ๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ ความคืบหน้าในการดำเนินการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ได้จัดประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้พิจารณากรอบการดำเนินงานของคณะทำงานฯ โดยมีมติเห็นชอบแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) เห็นชอบการกำหนดคุณสมบัติของของผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทที่เป็นมาตรฐานกลาง โดยกำหนดให้มีการเสริมสร้างองค์ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitude) และเห็นชอบให้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอบรมสำหรับผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้เหมาะสมตามคุณสมบัติดังกล่าว ทั้งนี้ ได้มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อสังเกตจากที่ประชุมไปปรับปรุงและพัฒนาคุณสมบัติของของผู้ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(๒) เห็นชอบกรอบแนวทางการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ มอบหมายเจ้าหน้าที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับมอบหมายให้เป็น ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการพิจารณาอนุญาตหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการนำหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ไปจัดฝึกอบรม/มอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานกิจการยุติธรรม และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านผู้ไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท /มอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการกำกับ ติดตาม และประเมินผลหน่วยงานต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปจัดฝึกอบรม ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ กพยช. กำหนด

(๓) ประเด็นการพิจารณาอนุญาตหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการนำหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทไปจัดฝึกอบรม ที่ประชุมมีมติว่า เห็นควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอบรมผู้ทำหน้าที่

ใกล้เคียงข้อพิพาทให้มีความเป็นวิชาชีพมากยิ่งขึ้น รวมถึงระบบสนับสนุนต่างๆ ให้สมบูรณ์ ก่อนพิจารณาอนุญาตให้หน่วยงานต่าง ๆ นำหลักสูตรไปใช้

๓) การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มติที่ประชุมเห็นชอบในหลักการแต่งตั้งคณะทำงานศึกษากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยมอบหมายฝ่ายเลขานุการหารือกับประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรมหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำคำสั่งคณะทำงานฯ ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมการฯ ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานศึกษากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามคำสั่งคณะอนุกรรมการฯ ที่ ๒/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ ความคืบหน้าในการดำเนินการ กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ ได้จัดประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ ในวันพุธที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๗

๔) (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ฉบับปรับปรุง มติที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการฯ เกี่ยวกับ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙) ฉบับปรับปรุง ไปปรับให้มีความสอดคล้องตามประเด็นต่าง ๆ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามลำดับขั้นตอนต่อไป ความคืบหน้าในการดำเนินการขณะนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ อยู่ระหว่างการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับที่ปรึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยนำข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการฯ อาทิ การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ ปัญหายาเสพติด การแก้ไขปัญหาลดความรุนแรงของปัญหาหนี้สินของประชาชน ลดปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำ เพื่อสรุปผลการพัฒนาและปรับปรุงแผนแม่บทฯ ซึ่งคาดว่าจะนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ ในช่วงเดือนมกราคม ๒๕๖๘

ประเด็นอภิปราย

ประธานอนุกรรมการ แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าได้รับเสียงสะท้อนเกี่ยวกับกระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ว่า เมื่อเข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงแล้ว พบว่ามีการกำหนดระยะเวลาการผ่อนชำระหนี้ลดลงกว่าเดิม ลูกหนี้จึงตกอยู่ในภาวะจำยอม โดยมองว่ากระบวนการใกล้เคียงตกเป็นเครื่องมือของเจ้าหน้าที่ จึงอยากให้มีการศึกษาในกรณีดังกล่าว และในส่วนของการศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทราบว่ามีบางกฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยแล้ว แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีดำเนินการแก้ไข จึงต้องฝากคณะทำงานฯ ชุดนี้ด้วย นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่น ๆ เช่น การกำหนดเงื่อนไขระยะเวลาห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งจะต้องพิจารณาว่ามีความเหมาะสม สอดคล้องกับหลักนิติธรรม (Rule of Law) หรือไม่ อย่างไร

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ.

ฝ่ายเลขานุการ (นางสาวสุดาพร สกุลดี) แจ้งต่อที่ประชุมว่าร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ. หรือร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ได้มีการเสนอ

ที่ประชุม...

ที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมเห็นควรให้นำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมาพิจารณาใหม่อีกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำและเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา ร่างกฎหมาย มาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา กรณีมาตรการชะลอการฟ้อง โดยมีปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เป็นอนุกรรมการ สำนักงานกิจการยุติธรรมและสถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ ได้ศึกษาทบทวนและจัดทำร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. เสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ จำนวน ๓ ครั้ง ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ และนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องตามแนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนการเสนอกฎหมายต่อไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ในชั้นของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขอให้เสนอความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๖ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อส่งเรื่องร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. คืน เนื่องจากได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้เข้าถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อนเข้ารับหน้าที่แล้วเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๖ พร้อมทั้งได้ส่งความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาด้วย ทั้งนี้ หากประสงค์จะเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ขอให้ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ จากนั้นในคราวการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ที่ประชุมได้มีมติรับทราบความคืบหน้าผลการดำเนินงานเกี่ยวกับมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา (ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ.)

ฝ่ายเลขานุการ (นายวิพล กิตติทัศนาศรัย) แจ้งต่อที่ประชุมว่าหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. มีสาระสำคัญโดยที่มีคดีอาญาที่ลักษณะของการกระทำเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรงซึ่งผู้ต้องหาอาจกลับตนเป็นคนดีได้ และผู้เสียหายอาจได้รับการชดเชยเยียวยาตามสมควรในโอกาสแรก เพื่อให้ผู้ต้องหามีโอกาสแสดงความรับผิดชอบในการกระทำและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งการกระทำนั้นเสียแต่ในขั้นแรก และเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เสียหายอย่างแท้จริง อันจะเป็นการนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างคู่กรณี และในคดีบางลักษณะหากมีการชะลอการฟ้องและนำวิธีการคุมประพฤติมาใช้ เพื่อให้ผู้ต้องหาได้มีโอกาสแก้ไขความผิดของตน

โดยไม่มีมลทินติดตัวอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และสังคม มากกว่าการดำเนินการให้มีการพิจารณาลงโทษ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม สมควรนำมาตรการการชะลอการฟ้องดังกล่าวมาใช้แทนการฟ้องคดีอาญา ทำให้คดีอาญาดังกล่าวระงับลง ซึ่งเป็นไปตามหลักการและเหตุผลในแนวทางที่เคยพิจารณาเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตาม มีส่วนที่เป็นเกณฑ์สำคัญและนำไปสู่ความสนใจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่แตกต่างไปจากวิธีการที่ร่างกฎหมายเดิมที่เคยเสนอมาเกี่ยวกับมาตรการการชะลอการฟ้อง คือ หลักเกณฑ์ตามมาตรา ๙ ที่กำหนดถึงฐานความผิดที่จะเข้าข่ายเป็นคดีที่พนักงานอัยการสามารถใช้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาชะลอการฟ้อง ประกอบด้วย คดีความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว คดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๕ ปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม หรือคดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และต้องปรากฏว่าผู้ต้องหาไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกิน ๕ ปี หรือผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษมาก่อน เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นระยะเวลา รอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษมาแล้วเกิน ๕ ปี ซึ่งในคดีที่ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายให้มีการชะลอการฟ้องด้วย เว้นแต่เป็นกรณีที่ไม่ปรากฏผู้เสียหาย และผู้ต้องหาต้องรับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหาและยินยอมให้มีการชะลอการฟ้อง โดยถ้อยคำที่ว่า “รับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา” นั้น เป็นกรณีที่ผู้ต้องหารับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงเท่านั้น ไม่ถือเป็นคำรับสารภาพ จากนั้น หากเป็นคดีที่อาจมีคำสั่งชะลอการฟ้องได้ตามมาตรา ๙ พนักงานอัยการ จะใช้ดุลพินิจให้มีคำสั่งชะลอการฟ้อง โดยให้มีดำเนินการตามที่เห็นสมควร เป็นไปตามมาตรา ๑๐ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมแก่รูปคดีหรือเหมาะสมแก่บุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักการตามอาชญาวิทยา และพฤติกรรมของบุคคล โดยบทบัญญัติเหล่านี้เป็นสิ่งใหม่ที่กำหนดไว้ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติแล้ว นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดให้ต้องรายงานคำสั่งชะลอการฟ้องให้ศาลทราบตามมาตรา ๑๑ โดยไม่ชักช้า และเมื่อศาลได้รับรายงานดังกล่าวแล้วเห็นว่าคำสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการไม่ชอบด้วยมาตรา ๙ ศาลสามารถสั่งตามที่เห็นสมควร และแจ้งให้พนักงานอัยการทราบเพื่อดำเนินการต่อไปโดยด่วนได้ ซึ่งในทางวิชาการอาจเรียกขั้นตอนนี้ว่าเป็นการทบทวนความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้อง โดยขั้นตอนนี้ไม่ได้ให้อำนาจศาลในการปรับปรุงคำสั่งชะลอการฟ้อง เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้มีเจตนารมณ์ให้ใช้อำนาจชะลอการฟ้องโดยองค์กรกึ่งตุลาการให้สามารถพิจารณาเสร็จสิ้นได้ไปในขั้นแรก อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาคำสั่งชะลอการฟ้อง ศาลมีอำนาจเรียกพนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน พนักงานคุมประพฤติ หรือออกหมายเรียกผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถาม หรือมีคำสั่งให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อศาลเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามมาตรา ๑๓ ซึ่งสิ่งนี้เป็นกรอกแบบให้มีมาตรการกลั่นกรองโดยอำนาจตุลาการขึ้นมาอย่างชัดเจน

ภายหลัง...

ภายหลังจากที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อคณะรัฐมนตรี สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ใน ๕ ประเด็น ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจพนักงานอัยการกำหนดมาตรการที่มีลักษณะเป็นการลงโทษต่อบุคคลซึ่งยังไม่ถูกพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งในประเด็นนี้ขอชี้แจงว่า ประเทศฝรั่งเศสมีมาตรการคล้ายการชะลอการฟ้องอยู่ ๒ กลุ่ม ได้แก่ (๑) Conjunction Penal เป็นลักษณะการออกมาตรการที่มีลักษณะเป็นโทษแก่ตัวผู้ได้รับคำสั่ง และ (๒) Composition Penal เป็นมาตรการที่ไม่มีลักษณะเป็นโทษแต่มีเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติตาม ซึ่งมาตรการแรกนั้นเคยเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฝรั่งเศสว่าเป็นการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพและลงโทษบุคคล ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยอำนาจตุลาการ เนื่องจากมีการกำหนดโทษปรับไว้ แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีการกำหนดโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๘ ไว้เลย

๒. การกำหนดเงื่อนไขว่าผู้ต้องหาต้องรับว่าได้กระทำความผิดจริงเสียก่อนนั้น อาจกดดันให้ผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิดยอมรับสารภาพเพื่อให้ได้รับการชะลอการฟ้อง สำหรับประเด็นนี้ ร่างพระราชบัญญัติได้เลือกใช้ถ้อยคำว่า “รับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา” ไม่ใช่การให้รับสารภาพ นอกจากนี้ภาวะกดดันไม่ได้เกิดขึ้นเป็นพิเศษจากการกำหนดให้มีมาตรการชะลอการฟ้อง แต่เป็นภาวะที่สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกกระบวนการอยู่แล้ว

๓. มาตรการชะลอการฟ้องเป็นการให้อำนาจพนักงานอัยการอย่างค่อนข้างเด็ดขาด เพราะกำหนดให้ศาลตรวจสอบได้แต่เพียงรูปแบบของคำสั่งชะลอการฟ้อง ในประเด็นนี้ เมื่อพิจารณาตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นการให้อำนาจศาลตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้อง และยังสามารถเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามเพื่อประกอบการพิจารณาได้ด้วย

๔. ความผิดที่เข้าข่ายมาตรการชะลอการฟ้องซึ่งกำหนดอัตราโทษสูงสุดไว้ไม่เกิน ๕ ปีนั้นครอบคลุมถึงความผิดที่ร้ายแรง ซึ่งอาจรวมถึงความผิดที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และอาจมีปัญหาในกรณีที่มิคำสั่งชะลอฟ้องโดยพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นการกระทำโดยประมาท แต่แท้จริงแล้วอาจเป็นการกระทำโดยเจตนา นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากรูปแบบของประเทศฝรั่งเศสมีการกำหนดอัตราโทษสูงสุดไว้ไม่เกิน ๕ ปี เช่นกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อได้ศึกษาเพิ่มเติมจากอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอิสระข้ามชาติ ได้มีการกำหนดอัตราโทษจำคุกสำหรับความผิดร้ายแรงไว้ที่ ๔ ปี ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงเห็นว่าจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบอีกครั้งหนึ่งในอีกประเด็นหนึ่งเกี่ยวกับปัญหาในกรณีที่มิคำสั่งชะลอฟ้องโดยพนักงานอัยการเห็นว่าเป็นการกระทำโดยประมาท แต่แท้จริงแล้วอาจเป็นการกระทำโดยเจตนา นั้น เป็นกรณีที่สามรถอาศัยอำนาจศาลตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ ในการตรวจสอบและเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถาม

๕. มาตรการชะลอการฟ้องเป็นการเพิ่มขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม หากพิจารณาเฉพาะขั้นตอนระหว่างการถูกฟ้องที่ต้องชะลอการฟ้องไว้ก่อน อาจดูเหมือนว่าเป็นการเพิ่มกระบวนการ

แต่มาตรการชะลอการฟ้องนี้ไม่ได้ชะลอการฟ้องเรื่อยไป หากแต่ชะลอการฟ้องไปจนกระทั่งขั้นตอนที่ต้องพิจารณาว่าผู้ต้องหาปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติครบตามเงื่อนไขการชะลอการฟ้อง

ประเด็นอภิปราย

ประธานอนุกรรมการ กำหนดอัตราโทษสูงสุดที่จะเป็นเงื่อนไขการชะลอการฟ้องนั้น ควรมีการศึกษาตามหลักวิชาการ รวมถึงศึกษากฎหมายของต่างประเทศประกอบด้วย

รองศาสตราจารย์ปกป้อง ศรีสนิท ผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ฉบับนี้ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดตั้งแต่ที่เคยมีมาในประเทศไทย เนื่องจากมีการกำหนดให้รายงานคำสั่งชะลอการฟ้องให้ศาลพิจารณา ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฝรั่งเศส ที่ถือว่ากระบวนการเหล่านี้ ศาลและพนักงานอัยการต้องร่วมมือกัน สามารถตรวจสอบกันได้ ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ให้บทบาทแก่ศาลในการพิจารณาตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้อง อีกทั้งไม่มีการกำหนดบทลงโทษทางอาญา จึงสามารถตัดปัญหาการขัดต่อหลักการของรัฐธรรมนูญในเรื่องนี้ไปได้ ด้วยเหตุนี้มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ๒ ประการ ดังนี้

๑. แม้ร่างพระราชบัญญัตินี้จะกำหนดเงื่อนไขในการคุ้มครองความประพฤติไว้หลายประการ แต่หากผู้ได้รับการชะลอการฟ้องสามารถปฏิบัติตามได้ จะทำให้คดีเป็นอันยุติลงโดยที่ไม่ต้องมีการลงโทษทางอาญา และหากผู้ได้รับการชะลอการฟ้องไม่สามารถปฏิบัติตามได้ พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินคดีต่อไปได้ อย่างไรก็ตาม กรณีที่ศาลพิพากษาให้จำคุก ส่วนมากความผิดนั้นจะไม่มีโทษปรับอีก แต่กรณีที่ศาลพิพากษาให้จำคุกแต่กำหนดให้รอการลงโทษ ศาลจะอาศัยวิธีการปรับ เพื่อให้เห็นว่าการกระทำความผิดดังกล่าวได้สร้างความเสียหายแก่สังคม ด้วยเหตุนี้ ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงยังขาดเรื่องอำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งปรับผู้ต้องหาเมื่อมีคำสั่งชะลอการฟ้อง จะกลายเป็นว่าการกำหนดกฎหมายว่าด้วยการชะลอการฟ้องขึ้น นอกจากคดีจะไม่ต้องขึ้นสู่ศาลแล้ว ผู้ต้องหา ยังไม่ต้องจ่ายค่าปรับในความเสียหายใด ๆ เลย ซึ่งสังคมอาจมองว่าไม่เพียงพอ สำหรับประเด็นที่ว่าหากกำหนดให้พนักงานอัยการมีอำนาจสั่งปรับผู้ต้องหาแล้ว จะทำให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวไว้อยู่แล้ว ด้วยการให้อำนาจศาลในการตรวจสอบคำสั่งชะลอการฟ้อง ซึ่งเมื่อศาลได้รับรองคำสั่งดังกล่าวของพนักงานอัยการ จะถือว่าได้ผ่านการพิจารณาจากศาลแล้ว

๒. ควรกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการตรวจสอบของศาลให้ชัดเจนว่าสามารถตรวจสอบได้ถึงระดับใด ซึ่งโดยหลักการ การตรวจสอบของศาลจะมีด้วยกัน ๓ ระดับ ได้แก่

(๑) ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ตรวจสอบความสมควรในการชะลอการฟ้อง รวมถึงพฤติกรรมผู้ต้องหาว่าจะเสี่ยงต่อการกระทำความผิดซ้ำซากหรือไม่

(๓) ตรวจสอบความเหมาะสมของเงื่อนไขการคุ้มครองความประพฤติ เช่น การทำงาน บริการสังคมจะกำหนดมากหรือน้อยนั้น ศาลอาจพิจารณาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งถ้ากำหนดอำนาจในการตรวจสอบของศาลได้ชัดเจน จะไม่เกิดปัญหาขึ้นในอนาคต

ศาสตราจารย์...

ศาสตราจารย์พิเศษกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ฉบับนี้ เป็นฉบับที่ดีที่สุดเท่าที่เคยมีมา เนื่องจากมีหลักการที่ต้องพิจารณาความยินยอมของผู้เสียหายด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากในการพัฒนากฎหมายอาญาให้เน้นบทบาทของผู้เสียหาย และลดบทบาทของภาครัฐในการกำกับและลงโทษในเชิงแก้แค้นทดแทน เน้นการสร้างความปลอดภัย (Restorative Justice) หรือ RJ และยังมีกระบวนการที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่การสร้างสำนึกผิดและการเยียวยาที่แท้จริง มีการวางเงื่อนไขการคุ้มครองประเพณีที่หลากหลาย และหากผู้ได้รับการชะลอการฟ้องไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข พนักงานอัยการสามารถดำเนินคดีต่อไปได้ นอกจากนี้ ต้องกำหนดให้มีระบบกำกับการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการโดยศาลอย่างรอบคอบและชัดเจน แต่ต้องไม่ให้ศาลเข้าไปมีบทบาทจนมากเกินไป อีกทั้งประเทศไทยใช้ระบบกฎหมายแบบ Civil Law ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จะมีการแบ่งบทบาทและเข้าใจบทบาทกันอย่างเหมาะสม หากประเทศไทยต้องการความเปลี่ยนแปลง อาจจะต้องทำการศึกษาจากต่างประเทศเพิ่มเติม อาทิ ระบบของฝรั่งเศส ระบบของประเทศสหราชอาณาจักร และระบบของประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากเรื่องของ RJ เป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ และอาจทำให้เกิดปัญหาจากความไม่เข้าใจได้ จึงขอเรียกกลไกชะลอการฟ้องนี้ว่าเป็นกลไกเพื่อเบี่ยงเบนคดีที่ไม่สำคัญออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ต้องพิจารณาว่าพฤติกรรมในบางความผิดไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการลงโทษทางอาญาดังนั้น ในเรื่องของชะลอการฟ้องหรือมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาต้องคำนึงถึงการร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการลดจำนวนคดีที่เข้าสู่ศาล เพื่อเป็นการลดงบประมาณในขั้นตอนระหว่างการศึกษาคดีและภายหลังการพิจารณาของศาล

ศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ว่าเป็นหลักการที่สอดคล้องกับมาตรฐานต่างประเทศ โดยหลักแล้วนอกเหนือจากเรื่องของการลดผู้ต้องขังโดยไม่จำเป็นต้องลงโทษจำคุก เนื่องจากปัจจุบันมีจำนวนปริมาณนักโทษในเรือนจำสูงขึ้นถึงสองเท่า จึงควรให้มีปริมาณผู้กระทำความผิดเล็กน้อย และพฤติกรรมไม่เป็นอันตรายต่อสังคม ได้มีโอกาสปรับปรุงตนเองโดยไม่ต้องเข้าสู่เรือนจำ สอดคล้องกับหลักการขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับมาตรการการไม่ใช้โทษจำคุกต่อผู้ที่ไม่จำเป็น และกรมราชทัณฑ์ยังสามารถจัดระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงศาลสามารถให้ความสำคัญและให้เวลาในการพิจารณาคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนหรือคดีร้ายแรงได้มากขึ้น สำหรับกลไกการชะลอการฟ้องประเทศไทยมีตัวอย่างจากพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นกลไกที่มีความคล้ายคลึงกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น กลไกนี้ต้องมีความร่วมมือกับกรมคุมประพฤติหรือชุมชนในการช่วยกันปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเล็กน้อยที่ไม่จำเป็นต้องเข้าสู่เรือนจำ อย่างไรก็ตาม ส่วนสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ คือความยินยอมของผู้เสียหาย การที่ผู้ต้องหายอมรับตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา และกลไกที่สำคัญที่สุดคือกลไกในการควบคุม กลไกเหล่านี้ต้องมุ่งเน้นการฟื้นฟูปรับปรุงตัวที่มีการกำกับดูแลที่เข้มงวด ส่วนกระบวนการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้องตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีการกำหนดกระบวนการตรวจสอบอำนาจของพนักงานอัยการโดยศาลไว้ ซึ่งเรื่องนี้ ต่างประเทศได้อาศัย

หลักการกำกับตรวจสอบที่คล้ายกัน อาทิ ประเทศญี่ปุ่นจะมีการดำเนินการแบบคู่ขนาน กล่าวคือ ให้อำนาจศาลในการตรวจสอบการออกคำสั่งของพนักงานอัยการเมื่อมีผู้เสียหายร้องขอ ซึ่งการตรวจสอบจะใช้รูปแบบของคณะกรรมการในการตรวจสอบ ฉะนั้น หลักการตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นหลักประกันที่สำคัญสำหรับผู้เสียหายและผู้ได้รับการคุ้มครองความประพฤติว่าจะได้รับการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้อง เพื่อควบคุมการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการไม่ให้เกินขอบเขต สำหรับการปรับปรุงประเภทคดีตามมาตรา ๙ อาจจะต้องพิจารณาในรายละเอียดและมีการศึกษาเพิ่มเติมมากกว่านี้

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่ายืนยันตามความเห็นครั้งล่าสุดที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗

ผู้แทนสภานายความ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตเช่นเดียวกับสำนักงานศาลยุติธรรมในทุกประเด็น โดยเฉพาะอำนาจของพนักงานอัยการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากสำนักงานศาลยุติธรรมมีข้อสังเกตเรื่องการใช้อำนาจตุลาการของพนักงานอัยการในกระบวนการชะลอการฟ้อง ส่วนการให้อำนาจศาลตามพระราชบัญญัตินี้ก็เป็นเพียงอำนาจพิจารณาว่ามาตรการชะลอฟ้องที่พนักงานอัยการนำเสนอเป็นไปตามมาตรา ๙ หรือไม่ แต่ไม่ได้ให้อำนาจศาลในการพิจารณาการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการว่ามาตรการนั้นเหมาะสมกับพฤติการณ์ที่เห็นว่ามีกระทำความผิดขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดการโต้แย้งในส่วนของผู้เสียหายว่ามาตรการที่พนักงานอัยการนำมาใช้เพื่อชะลอการฟ้องนั้นเหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำหรือไม่ อีกประเด็นหนึ่งคือ ชื่อร่างพระราชบัญญัตินี้ ในมุมมองของประชาชนอาจมองว่าเป็นการจำกัดสิทธิและทำให้กระบวนการยุติธรรม รวมถึงการเยียวยาต้องล่าช้าขึ้นใช่หรือไม่ อีกประการหนึ่งคือ เห็นควรให้มีการปรับปรุงกลไกการชะลอการฟ้อง ให้พนักงานอัยการเป็นผู้เสนอมาตรการชะลอการฟ้องต่อศาล และให้ศาลเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งชะลอการฟ้อง จะเป็นผลดีกว่าหรือไม่

ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรมต่อร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. มีความเกี่ยวข้องกับการลบประวัติเพื่อไม่ให้มีมลทิน ซึ่งเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร โดยหลักเกณฑ์การลบประวัติแบ่งทะเบียนประวัติอาชญากรออกเป็น ๓ ทะเบียน ได้แก่

๑. ทะเบียนประวัติผู้ต้องหา คือบัญชีข้อมูลของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิดอาญา แต่ยังไม่ถูกฟ้องต่อศาล หรือฟ้องศาลแล้วแต่คดียังไม่ถึงที่สุด ในส่วนนี้จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูล เว้นแต่กรณีที่หน่วยงานของรัฐร้องขอ

๒. ทะเบียนประวัติอาชญากร คือบัญชีข้อมูลของบุคคลที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว โดยมีคำพิพากษาให้จำคุกเกินกว่า ๑ เดือน โดยไม่รอลงอาญา ยกเว้นเป็นความผิดโดยประมาท ในส่วนนี้จะมีการเปิดเผยข้อมูลหากเจ้าของประวัติให้ความยินยอม

๓. ทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดที่มีโช้อาชญากร คือบัญชีข้อมูลของบุคคลที่ถูกกล่าวหา ซึ่งศาลพิพากษาเป็นที่สุดแล้วให้จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือศาลพิพากษาให้จำคุกแต่ให้

รอลงอาญาไว้ หรือรอการลงโทษ หรือโทษกักขัง หรือโทษปรับสถานเดียว รวมถึงคดีประมาท ซึ่งทะเบียนประเภทนี้จะมีเงื่อนไขในขอขอลบประวัติได้ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ ๓๒ การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบด้วย ๙ ข้อ ได้แก่ (๑) เป็นบุคคลในคดีที่มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง หรือคดีถึงที่สุดโดยศาลพิพากษายกฟ้อง สามารถขอถอนชื่อและประวัติออกจากทะเบียนประวัติได้ (๒) มีกฎหมายบัญญัติในภายหลังว่า การกระทำใดไม่เป็นความผิดอีกต่อไป (๓) ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (๔) ผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดได้รับการนิรโทษกรรม (๕) ได้รับการอภัยโทษหรือได้รับประโยชน์จากกฎหมายล้างมลทิน สามารถถอนชื่อและประวัติออกจากทะเบียนประวัติได้เมื่อพ้นระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่ได้รับการอภัยโทษหรือมีกฎหมายล้างมลทิน (๖) เป็นผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิดซ้ำอีกเป็นระยะเวลา ๒๐ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด (๗) เป็นเด็กและเยาวชน (๘) เมื่อมีคำพิพากษาของศาลรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่และพิพากษาว่าผู้นั้นไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด และ (๙) เป็นบุคคลที่ไม่ได้นำตัวมาดำเนินคดีจนคดีขาดอายุความ

ผู้แทนสหภาพนายความ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า เรื่องผลของคำสั่งชะลอการฟ้องตามมาตรา ๑๕ กำหนดให้กรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องแล้ว ผู้เสียหายจะฟ้องคดีไม่ได้ เป็นการที่พนักงานอัยการใช้วิธีการชะลอการฟ้องแล้ว แต่ตัดสิทธิผู้เสียหายในการดำเนินคดีทางอาญา เห็นว่า มาตรการที่นำมาใช้ในการชะลอการฟ้อง ผู้เสียหายไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขชะลอการฟ้องและไม่มีอำนาจโต้แย้งคำสั่งดังกล่าว และศาลไม่ได้มีโอกาสใช้ดุลพินิจในการพิจารณาความเหมาะสมและความร้ายแรงของคดี ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่เป็นการตัดสิทธิของประชาชนในการดำเนินคดีอีกอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ การชะลอการฟ้องอาจกลายเป็นเครื่องมือในการประวิงเวลากระบวนการยุติธรรมหรือไม่ ขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการดำเนินการตามมาตรการชะลอฟ้องด้วย ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดว่า จะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาเท่าไร แต่มีกำหนดว่าการคุมความประพฤติสามารถใช้เวลาได้ไม่เกิน ๓ ปี เท่ากับว่ากระบวนการยุติธรรมจะยิ่งล่าช้าขึ้นอีก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปาริณา ศรีวนิชย์ ผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า เห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. เนื่องจากในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยมีข้อจำกัดที่ทำให้เกิดปัญหาในภาพกว้าง อาทิ ปัจจุบันมีผู้ต้องขังในเรือนจำเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่เป็นคดีความผิดเล็กน้อยที่ไม่สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์การลงโทษทางอาญา และเป็นสาเหตุทำให้พื้นที่สำหรับการฟื้นฟูเยียวยาผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ อีกทั้งกระบวนการพิจารณาคดี ในปัจจุบันใช้เวลาค่อนข้างนาน และมีคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลจำนวนมาก ซึ่งความล่าช้านี้อาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมได้ ดังนั้น หากเป็นคดีความผิดเล็กน้อยและสามารถเข้าสู่กลไกชะลอการฟ้องได้ จะทำให้คดีส่วนหนึ่งไม่ต้องเข้าสู่การพิจารณาคดีกระแสน้ำหนัก สำหรับประเด็นที่กังวลว่าจะเป็นการใช้อำนาจของพนักงานอัยการที่เด็ดขาดมากเกินไปนั้น ปัจจุบันต้องยอมรับว่า พนักงานอัยการมีบทบาทในลักษณะกึ่งตุลาการอยู่แล้ว อาทิ อำนาจในการสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดี ส่วนประเด็นเรื่องอัตราโทษคดีที่ศาลพิพากษาให้จำคุกไม่เกิน ๕ ปี ส่วนมากศาลสามารถพิจารณาโดยไม่ต้องมีการสืบพยาน แต่ถ้าเห็นว่าเป็นการรวมเอาคดีที่มีความรุนแรงไว้

สามารถ...

สามารถพิจารณากำหนดอัตราโทษที่เป็นหลักเกณฑ์การชะลอการฟ้องอยู่ที่จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ซึ่งสอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๖๖ ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งคือ กลไกการชะลอการฟ้องต้องไม่ทำให้เกิดการบังคับผู้ต้องหาให้รับสารภาพนั้น เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้มีกระบวนการที่ให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้องได้ แต่ประเด็นสำคัญแท้จริงคือ หากเป็นคดีที่มีผู้เสียหาย ไม่ควรตัดอำนาจการฟ้องคดีเองของผู้เสียหาย นอกจากนี้ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรการคุ้มครองความประพฤติผู้ต้องหา ควรจะต้องมีมาตรการในการคุ้มครองผู้เสียหายด้วย ซึ่งควรมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนว่า นอกจากจะมีมาตรการคุ้มครองความประพฤติผู้ต้องหาแล้ว ผู้เสียหายต้องได้รับความคุ้มครองและไม่ถูกคุกคามไม่ว่าจากทางใด โดยหากมีมาตรการคุ้มครองผู้เสียหายเช่นนี้ กลไกชะลอการฟ้องจะได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ อาจให้อำนาจศาลในการตรวจสอบความเหมาะสมของมาตรการคุ้มครองความประพฤติด้วย เพื่อเป็นการรับรองดุลพินิจของพนักงานอัยการได้อย่างดี

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าเห็นชอบด้วยในหลักการของร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ว่า เป็นนโยบายของรัฐที่ดี และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และสังคมอย่างยิ่ง ในส่วนของการกำหนดหลักเกณฑ์ของอัตราโทษในการชะลอการฟ้องนั้น พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นตัวอย่างแนวทางการศึกษาที่ดีที่จะสามารถเบี่ยงเบนผู้กระทำความผิดเล็กน้อยจากการพิจารณาคดีกระแสหลักได้ และเป็นผลดีต่อผู้ต้องหา รวมถึงผู้เสียหายจะได้รับการเยียวยาอย่างทันท่วงทีในส่วนของการฟื้นฟูผู้ต้องหานั้นเห็นว่า การใช้อำนาจสั่งชะลอการฟ้องของพนักงานอัยการควรมีการกำหนดแผนการฟื้นฟูให้ชัดเจน โดยอาศัยการบูรณาการจากหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับการตรวจสอบโดยศาล จะทำให้คู่กรณีเกิดความพึงพอใจสูงสุด และเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย นอกจากนี้ หากต้องการป้องกันและลดการกระทำความผิดซ้ำ อาจกำหนดมาตรการให้มีโทษปรับ ซึ่งรัฐจะได้ประโยชน์ในส่วนนี้ด้วย

คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า เห็นด้วยว่ากฎหมายควรมีการปรับตัว ความผิดที่มีอัตราโทษและความร้ายแรงของพฤติการณ์ที่ต่างกัน ต้องได้รับการพิจารณาให้ความผิดเล็กน้อย ไม่จำเป็นต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณากระแสหลัก ซึ่งจะเป็นภาระแก่ทุกฝ่าย โดยออกแบบให้กฎหมายคำนึงถึงประชาชนเป็นหลัก ซึ่งร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. สามารถตอบเป้าประสงค์เหล่านี้ได้ อย่างไรก็ตาม มีข้อกังวลเกี่ยวกับวิธีการที่จะไม่ทำให้เป็นการบังคับผู้ต้องหาให้รับสารภาพในขั้นตอนการชะลอการฟ้อง อาจต้องมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้ต้องหาให้สามารถตรวจสอบความคิดของตนเองได้อย่างรอบคอบก่อนเข้าสู่กระบวนการชะลอการฟ้อง อีกประการหนึ่งคือ กระบวนการชะลอการฟ้องไม่มีหลักประกันแก่ผู้เสียหายเลยว่า หากผู้เสียหายยินยอมเข้าสู่กระบวนการชะลอการฟ้องแล้ว มาตรการที่พนักงานอัยการจะสั่งแก่ผู้ต้องหาก็ได้สัดส่วนหรือสามารถคลายความกังวลของผู้เสียหายได้ เนื่องจากในขั้นตอนดังกล่าว ผู้เสียหายไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่จะสั่งต่อผู้ต้องหาแต่อย่างใด

ผู้แทน...

ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ให้ความเห็นต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่าในอดีตได้มีการเสนอกฎหมายว่าด้วยมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญาครั้งหนึ่งแล้ว โดยกฎหมายจะมีทั้งเรื่องการไกล่เกลี่ยและการชะลอการฟ้อง ตอนนั้นจึงมีการตัดสินใจนำเรื่องไกล่เกลี่ยแยกออกมาดำเนินการก่อน ได้แก่พระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งในความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการไกล่เกลี่ยหรือการชะลอการฟ้อง ล้วนแล้วแต่กระทบต่อการใช้อำนาจตุลาการของศาล ดังนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมจึงยืนยันตามความเห็นเดิมที่มีหนังสือถึงเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ เนื่องจากเห็นว่า ศาลไม่มีอำนาจในการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้อง และไม่มีรูปแบบการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดเหมือนคำพิพากษาของศาล รวมถึงการชะลอการฟ้องไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาได้รับการพิสูจน์ความผิดแต่อย่างใด ซึ่งกระทบต่อการใช้อำนาจตุลาการของศาล สำนักงานศาลยุติธรรม จึงไม่ค่อยเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ.

ผู้แทนกรมคุมประพฤติ ให้ข้อสังเกตต่อที่ประชุม ดังนี้ ๑) นิยามคำว่า “พนักงานคุมประพฤติ” ควรต้องปรับให้สอดคล้องกับคำนิยามตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙ หรือไม่ ๒) มาตรการชะลอการฟ้องที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร หากร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. มีผลใช้บังคับ อัยการทหารจะสามารถสั่งกรมคุมประพฤติให้กระทำการใดตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้หรือไม่ เนื่องจากในเรื่องมาตรการชะลอการฟ้องที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ได้บัญญัติยกเว้นไม่ให้นำมาตรา ๑๔ ไปใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๑๔ เป็นเรื่องอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ ส่วนการคุมความประพฤติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการรายงานตัวตามมาตรา ๑๑ ซึ่งกำหนดให้ผู้ต้องหาต้องไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติเป็นครั้งคราว หากอาสาสมัครคุมประพฤติเข้าไปดูแลในส่วนนี้แล้ว พนักงานคุมประพฤติจะต้องเข้าไปกำกับดูแลการใช้อำนาจของอาสาสมัครคุมประพฤติหรือไม่

ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. จะเป็นประโยชน์สำหรับการดูแลผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ต้องหาเกินอัตราความจุของเรือนจำค่อนข้างมาก ตามมาตรฐานสากล ที่นอนของผู้ต้องขังจะอยู่ที่ ๒.๒๕ ต่อผู้ต้องขังหนึ่งคน ซึ่งเรือนจำส่วนมากของประเทศไทยจะรองรับผู้ต้องขังได้เพียงประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑๒๐,๐๐๐ คน แต่ปัจจุบันในเรือนจำมีผู้ต้องขังประมาณ ๒๘๐,๐๐๐ คน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น ทำให้การดูแลและฟื้นฟูผู้ต้องขังจึงดำเนินการได้ยากและไม่ทั่วถึง

ประธานอนุกรรมการ แจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรมขอความร่วมมือทางสำนักงานอัยการสูงสุดนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมครั้งนี้ไปปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. และเห็นควรให้มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้อีกครั้งหนึ่ง

ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ให้ความเห็นต่อที่ประชุมว่าร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ฉบับนี้อาจจะต้องมีการปรับปรุงเพิ่มเติมในหลายส่วน โดยเฉพาะเรื่องของผู้เสียหาย

ที่เกี่ยวข้อง...

ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเงื่อนไขการคุ้มครองความประพฤติ และการกำหนดเกี่ยวกับการให้อำนาจศาลในการตรวจสอบการชะลอการฟ้อง ที่จะทำให้ทางสำนักงานศาลยุติธรรมหมดข้อห่วงกังวลและเห็นพ้องต้องกัน

มติที่ประชุม มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ให้เป็นไปตามข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของที่ประชุม โดยให้ดำเนินการร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด และเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรมโดยเร็วที่สุดต่อไป

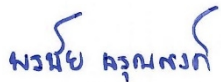
๔.๒ แนวทางการเฝ้าระวังและบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด โดยใช้กลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.)

จะนำไปพิจารณาในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งถัดไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐น.



(นายพรชัย อรุณสงค์)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
ผู้จัดรายงานการประชุม



(นางสาวคัทลียา แก้วอ่อน)

นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
ผู้จัดรายงานการประชุม



(นางสาวปริยานุช จริงจิตร)

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ผู้ช่วยเลขานุการคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม

พันตำรวจโท



(พงษ์ธร ัตถณศิริ)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบงานยุติธรรม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม